

Bambino

**Projekt: Letem interkulturním světem III.
reg. č. projektu CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002075**

**Metodika
RODINU A KAMARÁDY MÁME VŠICHNI HROZNĚ RÁDI**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Rodinu a kamarády máme všichni hrozně rádi

Cílem tohoto tematického celku je pochopení, že přátelství se dá navazovat vzájemně ne na základě vnějších charakteristik, ale těch vnitřních. Neboli to, že každý jsme jiný a přesto můžeme být přáteli. To je provázáno i pochopením toho, co je podstatou skutečného přátelství - mít se rádi.

Aktivity byly voleny tak, aby podporovaly poznávání dětí se vzájemně ve skupiny, aby se dozvíдали informace o sobě samých i kamarádech s důrazem na podobnosti a odlišnosti mezi nimi.

Snažili jsme se, aby aktivity byly různorodé, aby se téma objevovalo napříč různými typy aktivit (výtvarné, herní, dramatické, hudební) a děti měli tak možnost si dané téma dostatečně zvnitřnit.

1. kruh/povídání - tato část je pro děti úvodem do tématu. Často začíná pokládáním otevřených otázek, které mají podpořit diskuzi, a poskytnutím dostatečného prostoru, aby si na vše přišly a odpověděly sami. Učitel zde figuruje jako průvodce, otázkami se snaží podpořit děti v přinášení vlastních myšlenek a nápadů k danému tématu. Pro podpoření této fáze jsou do kruhu přinášeny flashcards/ obrázky, knihy či další pomůcky, které mohou pomoci dětem dané téma zprostředkovat (například hračky, interní pravidla naší školky).
2. motivace - pro aktivity z tohoto tematického celku jsme hledali motivace především v osobních zkušenostech dětí. Chtěli poznávat své kamarády, chtěli mluvit o sobě. Odkazovali jsme na příběh či povídání z fáze 1. a hledali podobnosti ve vlastních zkušenostech či snahou vytvořit si vlastní novou zkušenost.
3. Samotná aktivita - během aktivity se stalo, že děti přinášely vlastní inovace a myšlenky. Snažili jsme se v maximální míře na ně reagovat a zapojovat je do probíhající aktivity.
4. reflexe - po každé aktivitě jsme s dětmi v kruhu řešili, co jsme dělali, jak jsme se při tom cítili, jak se nám líbilo/nelíbilo a co bychom mohli případně příště udělat jinak.

Aktivity v této metodice jsou koncipovány primárně pro předškoláky. Nicméně některé z aktivit lze použít i s mladšími dětmi bez jakýchkoliv úprav, či některé je potřeba pro mladší děti přizpůsobit.

Jsme kamarádi

Kdo je to kamarád.

Během ranního kruhu řešíme, kdo je to kamarád, jak se kamarád chová, jak my se chováme ke kamarádům. Jak poznáme, že je někdo náš kamarád. Jak se můžeme seznámit s novým kamarádem.

Knihy:

Nejkrásnější místo na světě, Petr Horáček, 2020, ISBN 978-80-262-1650-6

Kamarád pro medvěda, Petr Horáček, 2022, ISBN 978-80-00-6523-6

*“Kamarád, kamarád,
to je ten, kdo mě má rád
pomůže mi, poradí,
po vláskách mě pohladí.
v Bambínu jsme kamarádi,
protože se máme rádi.”*

Mám/nemám rád

Cíl aktivity: pozornost, asociace, seznámení se, sdílená/odlišná zkušenost

Na začátku aktivity děti sedí v kruhu. Učitelka pokládá otázky s pokynem. Například :

“zvedne ruku, kdo má rád zmrzlinu”

“stoupne si, kdo má doma plyšáka”

“Zadupe ten, kdo nikdy neletěl letadlem”

Atd.

Otázky jsou zaměřeny tak, aby děti měli možnost se vzájemně poznat. Poznat, že mají stejné, podobné, či úplně odlišné zkušenosti. Ale to jim nebrání navazovat vzájemná přátelství.

V další části pak děti sami vymýšlejí a zadávají otázky a pokyny pro ostatní, čímž jim dáme prostor pro hledání kamarádů dle vlastních preferencí.

Jak vypadáme

Cíl aktivity: verbální komunikace, slovní zásoba, zraková percepce, skupinová práce

Na základě předchozího povídání si říkáme, jak vypadá kamarád. Jak ho můžeme popsat. Pojmenováváme charakteristiky, dělíme na vnější/vnitřní, (viditelné/neviditelné) s ohledem na věkovou skupinu dětí. Děti předškolního věku již pracují i s vnitřními charakteristikami (záliby, vlastnosti, dovednosti atd).

Děti mladšího věku se zaměřují na vnější (viditelné) vlastnosti (vzhled, barva očí, délka vlasů)

Na začátku si to natrénujeme na nějakém plyšákovvi, kterého posadíme před děti na židli. Děti popisují, jak plyšák vypadá. Poté si může na židli posadit jedno z dětí a ostatní děti ho se ho snaží popsat. Takto se vzájemně střídají.

V další části aktivity posadíme na dvě židle vedle sebe dvě děti (dva plyšáky) a ostatní popisují, v čem jsou stejní/odlišný.

Židličkovaná

Cíl aktivity: spolupráce, práce s emocemi, začlenění do skupiny

Materiály: Modrý tučňák, Petr Horáček (Albatros, 2019)

Prostřednictvím této aktivity chceme zaměřit pozornost dětí i na emoční rovinu Aby si děti zkusili i přemýšlet nad emocemi nejen svými, ale i kamarádů. Jak se mohou kamarádi/my cítit.

Hra Židličkovaná ve své klasické verzi (po každém zastavení se jedna židle odebere a někdo ze hry následně vypadává) je vhodná až pro předškoláky, protože ti už se dokáží učit rozpoznávat pocity spojené s prohrou, vyčleněním, selháním. Stále je to ale ve fázi učení, proto je třeba zde vždy mít dohled a pomoc učitelky, která dopomáhá se zpracováním emocí, které hru provází.

V první části si zahrajeme hru v klasické verzi. Pro podpoření motivace dětí účastnit se hry, si mohou sami jako skupina zvolit písničku či jiný signál (tlesknutí, zvoneček atd), který bude hru určovat, tedy zastavení a opětovný pohyb. Tím podporujeme u dětí i dovednost spolupráce, dělat kompromisy a volby.

Po skončení hry s dětmi uděláme reflexi. Jak se cítili, když vypadly? Bavilo je to? Mohly bychom to udělat jinak?

Poté si hru zahrajeme v upravené verzi. Hra začíná stejně jako v klasické verzi - každé dítě přinese si židli a společně je postaví do kruhu. Hra začne, na domluvený signál, si děti musí všechny sednout. V prvním kole tak učiní všichni, protože mají každý židli. V druhém kole se jedna židle odebere, ale všechny děti zůstávají. Při dalším použití signálu, si opět musí všechny děti sednout. V tuto chvíli je již více dětí než židlí. Novým pravidlem upravené hry je, že po zaznění signálu musí všechny děti sedět. Není ovšem řečeno jak, tudíž v této fázi hry začínají děti vymýšlet strategie a spolupracují, aby nové pravidlo dodržely.

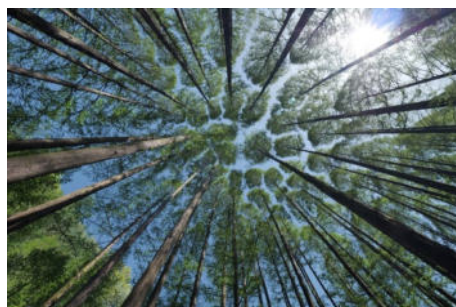
Jak hra postupuje do dalších kol, je méně a méně židlí a děti musí více a více spolupracovat. Až nakonec hra dojde do posledního kola, kdy je jen jediná židle, na kterou se "posadí" všechny děti. Děti nejčastěji volily strategii sedat si na sebe. V konci hry, bylo na dětech vidět si nejvíce užívají finální "rozboření" sedícího komínku, kdy se už neudrželi a popadali na zem :-). Proto je důležité na začátku hry zdůraznit pravidlo, že nás hra NIKDY NESMÍ BOLET.

Tuto upravenou verzi hry Židličkované mohou hrát i mladší děti. S ohledem na věk pouze upravujeme počet dětí, který se hry účastní. U předškoláků nebyl problém zapojit i 15-20 dětí. U mladších dětí doporučujeme do 10 dětí.

Strom přátelství

Cíl aktivity: jemná motorika (lepení, barvení), fantazie, spolupráce

Pomůcky: čtvrtka (A4, A1), krepový papír, lepidlo, houbičky, tempery

Strom přátelství má představovat skupinu, kde žádný list stromu není stejný, přesto patří k sobě, protože dohromady tvoří korunu stromu, stejně jako každé dítě ve skupině je jiné - originální, a dohromady tvoří jeden celek.

Tuto ideu se snažíme dětem touto aktivitou představit.

Můžeme si například ve fázi kruhu ukázat obrázky stromů. Obrázky by měly ukazovat různé typy stromů. Podpoříme otázkami a obrázky fantazii dětí a asociace na přátelství. Také si řekneme, jaké má strom části (kořeny,

kmen, větve, listy)

Aktivita se uzpůsobuje věku skupiny. Předškoláci zvládnou celý projekt samostatně, mladší děti budou potřebovat některé kroky aktivity předpřipravit (například předvystřížení tvarulistu)

Postup:

Děti společně pomocí houbiček (nastříhané houbičky na nádobí) nabarví temperovými barvami kmen stromu vytvořený na velkou čtvrtku A1

Každé děti si samo vytvoří svůj originální list. Předškoláci si sami namalují tvar listu na čtvrtku A4 a vystříhnou ho. Mladší děti dostanou již předvystřížený list. Natrhá si kousky krepového papíru různých barev a dle fantazie ozdobí list lepením krepového papíru na list.

Společně pak děti připevňují své listy na náš kmen pomocí lepidla.

Na konci aktivity se děti společně podívají na "nový" strom a povídáme si, jak se nám strom líbí, jak se jim líbilo/nelíbilo tvořit strom společně a mít všechny listy pohromadě.

Divadlo

Jak Čutný potkal Brumlu

V návaznosti na naši filosofii "V Bambínu jsme všichni kamarádi" jsme také pro děti objednali divadelní představení. Toto představení také hezky představuje myšlenku, že nezáleží jak vypadáme a odkud jsme, kamaráda můžeme najít v každém.

Divadelní představení bylo realizováno:

Divadlo pod Kloboukem

Sídlo: Nuselská 72,140 00 Praha 4 – Nusle

Oficiální anotace představení:

Představení nahlíží do světa etiky a zpracovává téma – kamarádství. Je to malý příběh o vzniku velkého kamarádství, o tom, jak se mohou mít dva rádi, i když jsou každý jiný. A také o tom, že to nejdůležitější nebývá vidět navenek, ale často bývá skryto uvnitř.

Vypráví o dvou zvířecích mláďatech – tučňákovi Čutným a ledním medvídkovi Brumlovi. A ač jsou každý z jiného světadílu a jsou zcela odlišní, stanou se z nich, po různých peripetiích, největší kamarádi. Děti skrze jejich příběh a díky kouzelnému světu divadla na vlastní oči a na vlastní kůži pochopí, že je jedno, je-li někdo tlustý, tenký, velký nebo malý či třeba flekatý, že není důležité, co je vidět zvenku, ale co se nachází uvnitř.

(Zdroj: http://divadlopodkloboukem.cz9.cz/jak_cutny_potkal_brumlu/)

V odpoledním programu s dětmi vzpomínáme na představení. O čem byl příběh. Co se nám líbilo/nelíbilo. Stalo se nám již někdy něco podobného? Následně můžeme dětem zadat úkol, aby nakreslily, co se jim líbilo příběhu o Čutném a Brumlovi. Obrázky si pak v kruhu ukazujeme a ostatním popisujeme, co jsme namalovali a proč jsme si vybrali tento konkrétní motiv.

Pomůcky: papír, pastelky

Spojené ruce

Cíl aktivity: jemná motorika (stříhání, kreslení, lepení), spolupráce, představivost, zraková percepce

Pomůcky: papír A1, papíry A4, pastelky, lepidlo,

V první fázi si s dětmi povídáme, na co máme ruce? Jako pomůcku použijeme interní bambíní pravidlo “ruce máme na pomáhání”, následně formou brainstormingu s dětmi přidáváme další nápady, na co máme ruce. Dále si ukazujeme vzájemně své ruce a popisujeme a hledáme podobnosti a odlišnosti. Zamyšlení, zda odlišnosti na našich rukou mají vliv na to, k čemu ruce používáme? Pomoci nám mohou i flashcards různých rukou.

Děti nejdříve budou více říkat praktické činnosti, ke kterým ruce používají (házení, na jezení, cvičení atd.) postupně ale přicházejí i s hlazením, šmráním a to je prostor pro učitele do toho vstoupit a orientovat to na přátelství. Například otázkami “koho rád lochtáš?”, “A od koho by jsi chtěl pohladit” atd. Můžeme také si připomenout básničku Kamarád (u aktivity Kdo je to kamarád v úvodu této metodiky je její text), kde se přímo říká, že kamarád pohladí.

Jdeme si vyrobit naše ruce.

Děti si dominantní rukou obkreslí na papír svoji druhou ruku. Poté mohou požádat kamaráda, aby jim obkreslil jejich nedominantní ruku.

Ruce si děti dle vlastní fantazie vybarví a vystřihnou.

Na velký arch papíru naše ruce společně nalepíme tak, aby byly vzájemně propojené a držely se.

Na závěr si představujeme náš výsledný projekt, prohlédneme si vytvořené ruce, povídáme si v čem jsou stejné/odlišné.

Na závěr si můžeme zahrát hru RUCE

Ruce

Cíl aktivity: prostorová orientace, hrubá motorika, spolupráce

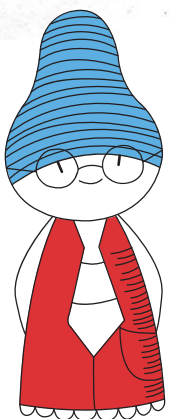
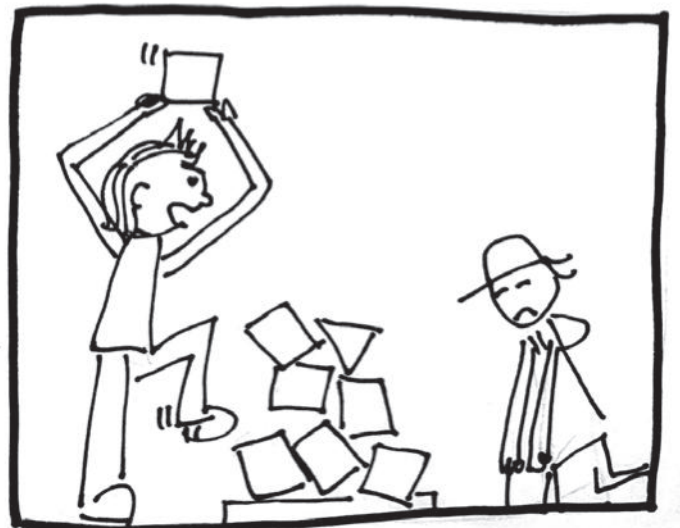
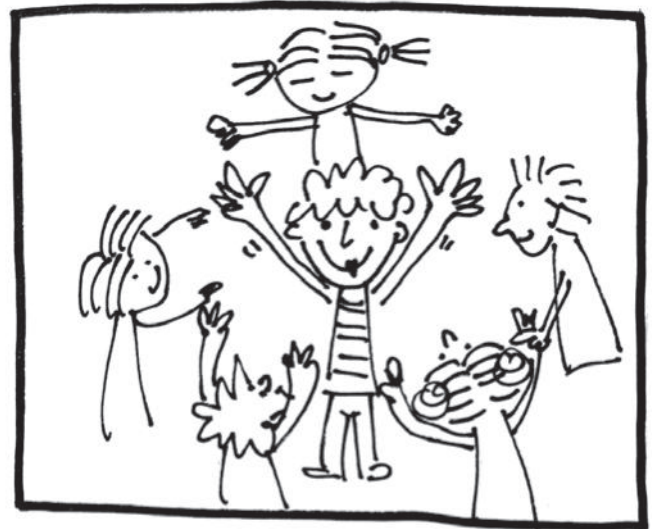
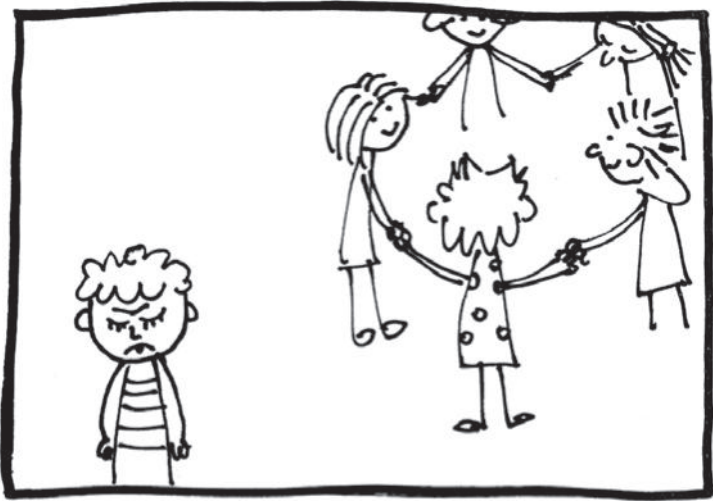
Děti si stoupnou do kruhu a zavřou oči. Nejdříve natáhnou doprostřed kruhu pravou ruku a musí se chytnout jiné ruky. Ruce se drží. Poté doprostřed kruhu natáhnou druhou ruku a chytanou se jiné volné ruky. Přitom nepouští předchozí spojení rukou. Když se oběma rukama už někoho drží, otevřou všichni ruce a snaží se následně rozmotat “klubko rukou” bez toho, aniž by se odpojili.

Aktivitu je třeba několikrát trénovat, než děti pochopí její princip a například dodrží pravidlo zavřených očí či nepřerušit spojení rukou. Hra je vhodná pro předškoláky ke konci školního roku. Aktivitu doporučujeme hrát v kruhu nejdříve méně dětí. Ideálně začít děti hru učit v kruhu 3 dětí, poté můžeme kruh rozšířit až na 6 dětí. Více dětí už bylo těžké rozmotat bez dopomoci či potřeby vyšší motorické zdatnosti.

RODINU I KAMARÁDY MÁME VŠICHNI RÁDI

DOBŘÍ KAMARÁD

„Jak by se k sobě měli kamarádi chovat“. Která situace je příjemná a která ne? Vybarvi správný. Zkuste si je spolu hrát jako na obrázcích? Jak se při tom cítíte? Jak se cítil kamarád?

RODINU A KAMARÁDY MÁME VŠICHNI RÁDI

ZTRACENÉ MLÁDĚ

Mládě tučňáka se zatoulalo. Zpátky k mamince se může dostat jen po kulatých kráčích.
Pomoz mu a vybarvi správnou cestu.

